BEZNADĚJNÝ PŘÍPAD?

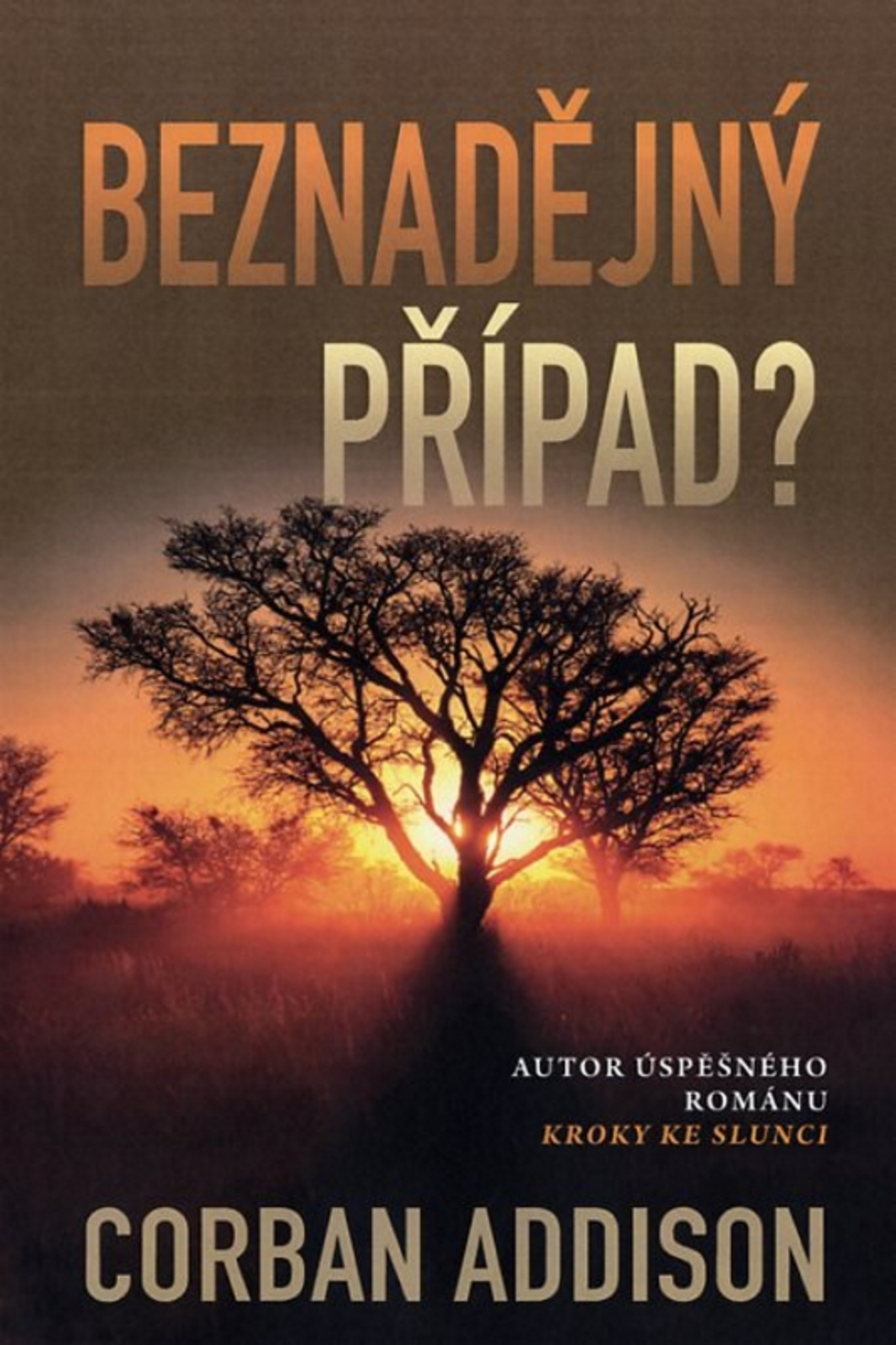

AUTOR ÚSPĚŠNÉHO ROMÁNU *KROKY KE SLUNCI*

CORBAN ADDISON

BEZNADĚJNÝ PŘÍPAD?

BEZNADĚJNÝ PŘÍPAD?

Corban Addison

LITERA FORTUNA

Original title: Corban Addison: THE GARDEN OF BURNING SAND
Copyright © 2013 by Regulus Books, LLC
Sunset photo © ISIFA/Gettyimages Creative RF

Czech edition © Fortuna Libri, Praha 2013
Translation © Irena Palová, 2013

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri v edici Fortuna Litera

www.fortunalibri.cz

Odpovědný redaktor Ivo Železný
První vydání

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována,
ukládána do informačních systémů nebo rozšiřována
jakýmkoli způsobem, ať už elektronicky, mechanicky,
fotografickou cestou nebo jinými prostředky
bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-7321-729-7

Pro africké děti,
které trpí s písní na rtech.

A pro všechny lidi dobré vůle v kterékoli zemi,
kteří na ně nezapomínají.

Člověk je člověkem díky jiným lidem.

Desmond Tutu

Ze sálající stepi se stane jezero.

Izajáš, prorok

Prolog

Jsem konec tunelu, ztracený ve svém začátku.

Dambudzo Marechera

Africká noc

Lusaka, Zambie

srpen 2011

Dívenka šla sama temnou ulicí. Kolem ní prokmitávala světla projíždějících aut, ozařovala prašnou silnici, ale holčičky si buď nikdo nevšiml, nebo bylo všem jedno, že je tu sama. Udržovala pravidelné tempo chůze, ale dopadala na jednu nohu, protože ji měla kratší. Byla oblečená do tenkých šatů, jež ji příliš nechránily před chladem končící zimy. Celá se chvěla, ale víc než na chlad myslela na ten zoufale prázdný byt, z něhož právě odešla.

Ohlédla se na dům, kde bydlela. Okna svítila do tmy. I přes hluk dopravy bylo slyšet televizi. Dívenka chytila panenku za ruku a přes silná skla brýlí hleděla k tetinu bytu. Nechápala, kam Bright a Giftie v tuhle nezvyklou dobu odešly a proč ji doma nechaly samotnou. Nechápala, proč nezavřely dveře.

Otočila se a šla dál. Panenka se jí kývala v ruce jako metronom. Najednou z dálky zazněla hudba a na chvíli dívku zaujala. Na druhé straně silnice stálo několik mladých lidí. Pokuřovali a hlasitě mluvili. Dívenka si vzpomněla na Bright a Giftii a vstoupila do vozovky. Chtěla se mladých zeptat, jestli nevědí, kam šly Bright s Giftií. Naštěstí ji zastavilo zatroubení projíždějícího auta.

Holčička si přitiskla panenku k hrudi a znovu se rozhlédla. Mírně se

zakymácela. Ve tmě je všechno tak divné. Jednou ji Giftie vzala do vedlejšího domu, aby si tam pohrála, ale nemohla si vzpomenout, kudy se tam dostaly. Tato ulice se jí nezdála známá. Rozplakala se. Chtěla, aby vyšlo slunce a podivnosti kolem ní zmizely. Noci se bála. Jakmile padne tma, lidé ztrácejí laskavost.

A pak uviděla chlapce, hrál si v uličce s míčem. Zamířila k němu. Bright s Giftií mají hodně přátel, možná k nim chlapec patří. Kráčela podél zdi, nad níž se táhl ostnatý drát a pod nohama se jí vířil prach. Blížila se k uličce a pojednou uslyšela praskání, jako by se na pánvi smažily brambůrky.

Ohlédla se přes rameno a uviděla za sebou auto. Jeho kola drtila štěrk. Vůz se zastavil u zdi a jeho světla ji oslnila. Dívka se otočila a očima hledala chlapce s míčem. Ten však už byl pryč.

Holčička vešla do uličky a uslyšela chlapcův hlas někde za zdí. K jeho hlasu se přidal další – ženský –, silnější a přísný. Pak koutkem oka zahlédla běžícího chlapce. V příští vteřině zmizel a ženský hlas utichl. Malá vešla hlouběji do stínu uličky. Stále držela panenku a zkoumala zeď, aby našla mezírku, odkud chlapec vyběhl. Zakopla o hromádku kamení a z očí jí vyhrkly slzy. V noci je nepřátelská i zem.

Dívala se na domy za zdí. Byly vysoké stejně jako jejich dům, ale byly divné. Najednou ji popadl strach. Rozhodla se, že půjde domů. Tetička se jistě brzy vrátí a Bright a Giftie by měly také přijít co nevidět.

Sotva se otočila, znovu zaslechla ten zvuk. Uličku zalilo světlo a pak se v ní zase rozhostila tma. Dívenka se podívala směrem k hlavní ulici a uviděla auto, které předtím zastavilo u zdi. Pomalu se blížilo uličkou a světla mělo vypnutá. Vystoupil z něho muž a díval se na ni. Pohled na jeho tvář ji uklidňoval a zároveň v ní budil tíseň.

Muž si klekl a natáhl ruku. Na dlani měl bonbon. Matka jí dávala bonbony, když ji prosila, aby mohla spát v ložnici. Váhavě bonbon vzala a vložila si ho do úst. Pak se na muže usmála a řekla si, že je to asi přítel.

Co se stalo potom, vůbec nechápala. Netušila, proč má najednou slabé nohy a proč neudrží panenku. Proč se noční svět kolem ní zatočil a proč ji najednou rozbolela hlava? Víčka jí spadla a pak se opět zvedla. Místo muže viděla jen stín tyčící se nad ní. Stín se sklonil a zvedl ji. Ztratila brýle, ale jeho tvář byla blízko, když ji nesl a ona viděla jeho oči. Byly

velké a kulaté, jako oči kočky. Matka jí vyprávěla příběhy o kočkách, které žijí v africké divočině.

Uslyšela cvaknutí, jako když se zajistí závora na dveřích, a cítila, že ji mužovy ruce strčily do malého prostoru černějšího než noční obloha. Poslední, na co si pamatovala, bylo vrčení pod podlahou. Bylo stále hlasitější, a pak svět zmizel a samotná noc zanikla v temnotě.

Slyšení v senátu

Washington, D. C.

květen 2012

Reflektory zářící nad pódiem Zoe oslepovaly. Řetěz miniaturních sluníček na ni zaměřených vystavoval na odiv veškeré nedokonalosti její tváře – mírně odstáté uši, bradavičku nad levým obočím, pihy rozeseté na nose. A světýlka jako by dosvítila až na dno její duše a zveřejňovala její myšlenky. Zoe sledovala otcovu kampaň před dvanácti lety, kdy se ucházel o křeslo senátora, a teď i jeho tažení na Bílý dům, a věděla, že politika je divadlo, a že na jevišti není místo pro soukromí.

Zavřela oči a vybavila si matčinu tvář – viděla, jak se jí při úsměvu tvořily dolíčky ve tvářích a veselé vějířky kolem očí, vybavila si její moudrý pohled a vnitřní radost, jež působily kladně na skeptiky po celém světě a měnily je v její přívržence. Catherine Sorenson-Flemingová bývala neodolatelná a s neúnavným optimismem bojovala za svět, v němž chudí nebudou opomíjeni. K Africe zahořela velkou láskou a předala ji Zoe. Mohla být zmíněna v její závěti jako součást dědictví.

Jak bys zvládla tohle, mami? pomyslela si Zoe, která stále ještě zápasila se svým dilematem. Vzpomněla si, co máma často říkávala: *„Mluv pravdu, ať jsou následky jakékoli.“* To však její problém nevyřeší. Pravda je jen část toho všeho.

Zoe otevřela oči a pozorovala senátora Paula Hartmana, předsedu Výboru pro mezinárodní vztahy, jenž trůnil uprostřed stupínku pod velkým znakem Spojených států. Kolem něho, v enklávě obložené dřevem, seděli jeho poradci a probírali se svými papíry. Hartman před sebou rozevřel kroužkový pořadač a rozhlédl se po jednací síni. Pak upřel zrak na Zoe. Mírně se usmál, jako by si vzpomněl na nějaký vtípek, kterému se spolu zasmáli, a Zoe cítila, jak se v ní hnuly ledy. Hartmanova laskavost její dilema ještě prohloubila. Hartman netušil, jaké v sobě Zoe skrývá tajemství a jak velký vztek je provází.

Sedí tady díky senátoru Hartmanovi. Přečetl si její článek v *New Yorkeru* a osobně ji pozval. Byla zvědavá a skeptická současně.

„Ví o tom můj otec?" zeptala se ho, když spolu mluvili poprvé.

„Neřekl jsem mu o tom," odpověděl Hartman.

„Jaká je naděje, že se slyšení zúčastní?"

„Jsou-li volby tak blízko, nevím. Ale vaše účast by mohla změnit preference."

„Jinými slovy – slyšení je divadýlko," řekla, testujíc jeho motivy. „Politické divadýlko pro podporu prezidenta dva měsíce před otevřením volebních místností."

Hartman zaváhal. „A váš článek byl taky pouhé divadýlko?"

Otázka ji zaskočila. „Napsala jsem ho proto, že jsem musela."

„Mnozí si myslí, že jsem staromódní," řekl Hartman, „ale já to cítím stejně. Jak jste řekla, sama šlechetnost kráčí k šibenici."

„A vy si myslíte, že jedno slyšení senátu to změní?"

„Veřejnost miluje polemiky. Ať jste to chtěla, nebo ne, k jedné jste položila základ. Jestli ji využijeme, lidé se mohou něco dozvědět."

Je to hra, pomyslela si Zoe, *ale mohla by mít smysl – pro něho a pro mě.*

„Mluvil jsem s Friedou Carawayovou," pokračoval Hartman.

„Máte ji na seznamu?" zeptala se Zoe. Carawayová byla populární hollywoodská herečka a legenda v humanitárních kruzích. Angažovala se v boji proti AIDS, obchodování s lidmi, řešila konfliktní zdroje, rvala se za svobodný Tibet – Friediny aktivity na tomto poli si v četnosti nezadaly s jejími filmy a po jejích úmyslech pátrali jen největší cynikové. Prarodiče jí zabili v Osvětimi.

„Ještě ne," odpověděl Hartman, „ale pracuji na tom."

Senátorova slova Zoe nabudila a vyděsila zároveň. Příležitost jí připadala příliš vábivá, než aby ji odmítla. „Přiveďte Friedu a dvojici expertů v oblasti rozvoje, a přijdu."

Hartman se uchechtl a rozloučil se. Za týden jí zavolal dobrou zprávu a sdělil datum slyšení. Také jí předal e-mailovou adresu Friedy Carawayové.

„Četla váš článek," vysvětlil. „A nemůže se dočkat setkání s vámi."

„Těší se na právničku z neziskovky, která pracuje v Zambii, nebo na dceru Jacka Fleminga?"

Hartman se rozesmál. „Máte ostrý jazyk jako vaše matka. Frieda se chce setkat se Zoe Flemingovou, která se snaží zlepšit kvalitu afrického právního systému a která změnila život dívky s Downovým syndromem."

Uplynulo pět týdnů a Zoe nastoupila do letadla směřujícího z jihoafrického Johannesburgu do Washingtonu, D. C. Bylo to po třech letech poprvé, co se vracela do Spojených států.

Před jednací síní se ozvalo hlasité pokřikování a Zoe otočila hlavu. Přítomní zvědavě natahovali krky a kamery se natočily ke vchodu. Vzápětí vešla Frieda Carawayová obklopená členy ochranky. Stejně jako Zoe byla oblečená do konzervativního kalhotového kostýmu doplněného blůzkou s kulatým výstřihem. Ale její diamanty připomínaly lesk Hollywoodu – náušnice a náhrdelník měly hodnotu nejméně deseti karátů.

Zoe vstala a došla k lavici svědků. Friediny mandlové hnědé oči se rozzářily. „Drahá Zoe, jsem tak *šťastná*, že se s vámi konečně setkávám."

Ačkoli si vyměnily pár e-mailů a hovořily spolu prostřednictvím skypu, Zoe nebyla připravena na objetí, které následovalo po Friediných srdečných slovech.

„Zdá se, že žraloci už se zhoufovali," zašeptala herečka. „Jste na ně připravena?"

Zoe sledovala kameramany, kteří zaujímali nejvýhodnější pozice v prostoru mezi stupínkem a svědeckou lavicí. Senátoři důležitě šustili

lejstry, ale jejich oči zraky mířily k herečce a odhalovaly jejich skutečný zájem. Jen jediné místo zelo prázdnotou – křeslo Zoina otce.

„Je to trochu cirkus," odpověděla Zoe a snažila se předstírat blahosklonnost, kterou necítila.

„Nevšímejte si jich," řekla Frieda. „Jediné, na čem záleží, je, o čem tu budeme mluvit."

Zoe si sedla a Frieda si potřásla rukou s několika dalšími svědky: s Bobem Tillerem, počítačovým magnátem, filantropem a hlavou největšího charitativního fondu na světě, a se Susan Moorovou, předsedkyní Organizace pro mezinárodní rozvoj, globální nevládní neziskové organizace. Bylo to hvězdné obsazení. V roce prezidentských voleb se Hartmanovi zadařilo.

Zoe se podívala do poznámek a pak vrhla pohled k otcově prázdné židli. Pohlédla na hodinky. Dvě nula čtyři: je čas zahájit slyšení. Jestli se otec neukáže, dilema se vyřeší samo a pravda, která určovala její život od sedmnácti, se dostane na povrch. Pocítila úlevu. Přesvědčovala se, že pravda musí vyjít najevo, přestože ji představa, že ji bude muset odhalit, tísnila.

Stočila oči k bratrovi Trevorovi, jenž seděl na vyhrazeném místě. Pokývl na ni a věnoval jí rozpolcený pohled. Obrátila zraky ke stupínku a zavalila ji tíha viny. Trevor byl jeden z jejích nejoblíbenějších lidí a donedávna jediný muž, jehož motivům absolutně věřila. Byla jen o rok mladší, rozuměla si s ním jako s nikým. V dobách, kdy je vychovávaly chůvy – Jack dobýval Wall Street a Catherine se potulovala po světě –, býval Trevor jejím ochráncem. Nevěděl však o duchu, který žil na Vineyardu. Odešel na Harvard a ona se mu nikdy nesvěřila.

Zoe se zaměřila na senátora Hartmana, jenž zaťukáním kladívkem zahájil slyšení. Náhle se otevřely dveře v dřevěném obložení za ním a objevil se v nich Jack Fleming v doprovodu poradců seniorů. Zoe se prudce nadechla. Neuvědomovala si náhlý šum v obecenstvu ani náhlé otočení kamer na prezidentského kandidáta, jenž se právě vrátil z volební kampaně v Ohiu. Zoe otce neviděla osm měsíců. Vypadal starší, vlasy měl prošedivělejší a tvář masitější. Značkový oblek s tenkým proužkem mu byl příliš těsný. Táta se vždycky pyšnil dobrou kondicí, ale nekonečná kampaň ho zřejmě unavuje.

Sklonil se a zašeptal Hartmanovi něco do ucha – asi omluvu, řekla si Zoe – a vybral si místo na levé straně stupínku. Před sebou měl jen papírový blok. Zoe se navzdory všemu téměř usmála. Když byli s Trevorem malí, otec jim někdy dovoloval navštěvovat schůze představenstva firmy Fleming Randall, investiční společnosti, z níž vytvořil wallstreetského giganta. Ačkoli z tajných porad byli vyloučeni, viděla Zoe dost aby pochopila důvody otcova úspěchu. Kromě dynamické osobnosti a neotřesitelné sebedůvěry byl obdařen fotografickou pamětí.

„Děkuji za účast senátoru Flemingovi," promluvil Hartman, když se přítomní utišili. „Vím, že jeho časový rozvrh je náročný. Máme zde významné hosty, jež vyslechneme, ale než jim předám slovo, rád bych se zmínil o tom, co nás sem přivedlo."

Podíval se na Zoe, pak na Friedu a začal: „V období velké krize představil Franklin Delano Roosevelt svou vizi americké společnosti, jež nás po generace formovala. ‚Úspěchem našeho vývoje není, když přispějeme k ještě větší k hojnosti těm, kteří mají dost, ale poskytneme-li dost těm, kteří mají příliš málo.' A to teď, v období nazývaném velká recese, právě hrozí."

Zoe poslouchala slova, která dobře znala. Stále k němu byla přikovaná zrakem, protože si nepřála setkat se s očima svého otce. Slyšela Trevorův hlas z dnešního rána: *„Má tě moc rád, Zoe. Opravdu mu chceš ublížit?"* Na tuto otázku odpověď neznala. Jejich odcizení představovalo velmi zašmodrchaný uzel, protože mu nikdy neodpustila, jak se zachoval. Ale on ji o to nikdy nepožádal.

V určité chvíli zvedla oči ke znaku nad Hartmanovou hlavou, vyrytému do světlého leštěného dřeva. „E Pluribus Unum," říkávala ráda její matka, „motto pro celý svět, nejen pro jeden národ." Pomyslela na Kujeju, plačící na lůžku v zambijské nemocnici, a na zachmuřenou tvář doktora Čulu, jenž ji ošetřoval. Ve stínu mnohem většího zla se Zoino trápení náhle zdálo nicotné.

Řekla si, že Jack Fleming si zaslouží porážku. Ne proto, že ji zradil, nebo že by nebyl vhodným prezidentem – v mnoha směrech byl pro Oválnou pracovnu přímo zrozen. Měl by být poražen proto, že ve jménu finančního odříkání opustil děti, jako byla Kujeja. Z toho důvodu chtěl mít senátor Hartman otce v tomto křesle, proto ji povo-

lal z Afriky, aby zde vypověděla svůj příběh. Slyšení se nekonalo kvůli politice v roce voleb. Konalo se kvůli svědomí.

Konečně se na otce podívala. Dotkla se prstýnku, který stále zdobil její prst. Zlatý kroužek zachránili Somálci z trosek letadla, v němž seděla její matka. *Ty víš, na co myslím, že? 19. 8. 2000. Vím, že si to pamatuješ.*

Otec naklonil hlavu na stranu a Zoe měla dojem, že v jeho očích zahlédla stín strachu. V té chvíli udělala něco, co by nikdy nečekala. Usmála se.

Achillovo pravidlo, tati. Tak jsi mě to učil.

Nikdo není neporazitelný.